

**Rapport om ekstern evaluering af
Akkrediteringsinstitutionen**

August 2010

INDHOLDSFORTEGNELSE:

LEDELSESRESUME	3
ORDLISTE.....	4
INDLEDNING.....	5
SELVEVALUERINGSRAPPORT OG EVALUERINGSPROCESSEN FOR ACE DENMARK ..	6
<i>Selvevalueringsrapport</i>	6
<i>Besøg (site visit)</i>	6
<i>Afslutning af rapporten</i>	7
EVALUERINGEN I KONTEKST	7
<i>Det videregående uddannelsessystem i Danmark</i> ¹	7
<i>Historisk oversigt over kvalitetssikringssystemet i Danmark</i>	8
OVERHOLDELSE AF DE EUROPÆISKE STANDARDER OG RETNINGSLINJER	10
1. ENQA's KRITERIUM NR. 1.....	10
1.1 ESG DEL 2.....	10
1.1.1 ESG 2.1 BRUG AF INTERNE KVALITETSSIKRINGSPROCEDURER	10
1.1.2 ESG 2.2 UDVIKLING AF EKSTERNE KVALITETSSIKRINGSPROCESSEER	11
1.1.3 ESG 2.3 BESLUTNINGSKRITERIER	12
1.1.4 ESG 2.4 HENSIGTSMÆSSIGE PROCESSEER	13
1.1.5 ESG 2.5 RAPPORTERING	15
1.1.6 ESG 2.6 OPFØLGNINGSPROCEDURER.....	16
1.1.7 ESG 2.7 Periodiske evalueringer	17
1.1.8 ESG 2.8 SYSTEMDÆKKENDE ANALYSER	17
1.2 ESG 3.1 BRUG AF EKSTERNE KVALITETSSIKRINGSPROCEDURER TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSER.....	19
1.3 ESG 3.3 AKTIVITETER	19
2. ENQA's KRITERIUM NR. 2: ESG 3.2 OFFICIEL STATUS.....	20
3. ENQA's KRITERIUM NR. 3: ESG 3.4 RESSOURCER	20
4. ENQA's KRITERIUM NR. 4: ESG 3.5 MISSION	21
5. ENQA's KRITERIUM NR. 5: ESG 3.6 UAFHÆNGIGHED	22
6. ENQA's KRITERIUM NR. 6: ESG 3.7 EKSTERNE KVALITETSSIKRINGSKRITERIER OG -PROCESSEER ANVENDT AF KVALITETSSIKRINGSINSTITUTIONER.....	24
7. ENQA's KRITERIUM NR. 7: ESG 3.8 ANSVAR	25
8. ENQA's KRITERIUM NR. 8: Diverse	26
YDERLIGERE INDSTILLINGER	27
KONKLUSION	29
Bilag 1: Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (Standarder og vejledninger for kvalitetssikring af videregående uddannelser i Europa)	30
Bilag 2 – Program for institutionsbesøg (site visit)	33

LEDELSESRESUME

Denne rapport analyserer Akkrediteringsinstitutionens overholdelse af de europæiske standarder og retningslinjer for eksterne kvalitetssikringsinstitutioner og dermed af de kriterier for medlemskab, som European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA) har fastlagt.

Akkrediteringsinstitutionen blev oprettet ved lov i 2007 med henblik på ekstern kvalitetssikring inden for videregående uddannelse, dvs. akkreditering af uddannelser og overordnet ansvar for kvaliteten af det videregående uddannelsessystem.

Som det vigtigste beslutningstagende organ i Akkrediteringsinstitutionen træffer Akkrediteringsrådet beslutninger om strategi og akkreditering og fører tilsyn med Institutionens kvalitet. Rådet akkrediterer alle uddannelser, selvom de er spredt over flere forskellige ressortministerier. Ud over Akkrediteringsrådet består

Akkrediteringsinstitutionen af ACE Denmark, som omfatter to sekretariater, der ligeledes er defineret i akkrediteringsloven. Rådssekretariatet yder administrativ støtte til Rådet, og Det Faglige Sekretariat håndterer akkrediteringsprocedurer, herunder udvikling af akkrediteringsvejledninger, uddannelse af eksperter, modtagelse af ansøgninger, forberedelse af institutionsbesøg, udarbejdelse af akkrediteringsrapporter samt udarbejdelse af endelige rapporter. I forbindelse med danske forhold benævnes ACE Denmark "operatøren" og varetager akkrediteringsprocedurer i forhold til uddannelser på Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings (Videnskabsministeriet) område.

Det eneste formål med evalueringen af Akkrediteringsinstitutionen var at undersøge, om Institutionen lever op til kravene for medlemskab af ENQA ("type A-evaluering"). Panelet havde modtaget tilstrækkelig dokumentation forud for besøget, som tilvejebragte yderligere nyttige oplysninger, og panelet var således i stand til at indsamle dokumentationsmateriale til bedømmelse af, hvorvidt standarderne var imødekommet.

Inden for meget kort tid er det lykkedes Akkrediteringsinstitutionen at etablere et akkrediteringssystem med tilstrækkelige personalemæssige og økonomiske ressourcer samt ekspertressourcer. Ifølge panelet lever systemet i alt væsentligt op til de europæiske standarder og vejledninger, men panelet fremsætter alligevel en række indstillinger med henblik på den videre udvikling af Akkrediteringsinstitutionen.

ORDLISTE

ENQA

European Association for Quality Assurance in Higher Education

ESG

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (Standarder og vejledninger for kvalitetssikring af videregående uddannelser i Europa)

Dialogforum

Dialogforum, der er blevet etableret til mere overordnede og generelle drøftelser, har repræsentanter fra alle universiteterne, studerende og erhvervslivet – i alt 30 personer. Dialogforum mødes ca. fire gange om året med skiftende temaer på dagsordenen.

INDLEDNING

Dette er en rapport over evalueringen af Akkrediteringsinstitutionen, der blev foretaget i juni 2010 med henblik på at fastslå, om Institutionen lever op til kriterierne for fuldt medlemskab af European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA). Betingelserne for medlemskab af ENQA er anført i bilag 1 til rapporten.

BAGGRUND FOR OG OVERSIGT OVER EVALUERINGSPROCESSEN

ENQA's regelsæt kræver, at alle institutioner med fuldt medlemskab mindst hvert femte år skal gennemgå en ekstern cyklisk evaluering med henblik på at konstatere, om de opfylder betingelserne for medlemskab.

I november 2004 blev det på ENQA's generalforsamling besluttet, at den tredje del af kravene i *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG) skulle indarbejdes i ENQA's regelsæt vedrørende medlemskabsbetingelser. Overholdelse af ESG i alt væsentligt blev dermed det vigtigste kriterium for fuldt medlemskab af ENQA. ESG blev efterfølgende vedtaget på ministermødet i Bergen i forbindelse med Bologna-processen i 2005.

Den tredje del af ESG omfatter eksterne cykliske evalueringer af kvalitetssikrings- og akkrediteringsinstitutioner. I overensstemmelse med nærhedsprincippet foretages eksterne cykliske evalueringer med henblik på medlemskab af ENQA normalt på nationalt plan og iværksættes af de nationale myndigheder i et land i det europæiske område for videregående uddannelse (EHEA), men udføres uafhængigt af disse. Eksterne evalueringer kan imidlertid også koordineres af ENQA, hvis de ikke kan organiseres på nationalt plan, som det er tilfældet med Akkrediteringsinstitutionens eksterne evaluering. I sådanne tilfælde spiller ENQA en aktiv rolle i organiseringen af evalueringen, idet ENQA er direkte involveret som koordinator, hvorimod ENQA i forbindelse med nationale evalueringer kun holdes informeret om forløbet af evalueringen gennem hele processen.

Den eksterne evaluering af Akkrediteringsinstitutionen blev foretaget i henhold til processen beskrevet i *Guidelines for external reviews of quality assurance agencies in the European Higher Education Area* og i overensstemmelse med den i kommissoriet fastlagte tidsplan. Det eneste formål med evalueringen af Akkrediteringsinstitutionen var at undersøge, om Institutionen lever op til kravene for medlemskab af ENQA.

Evalueringspanelet for den eksterne evaluering af Akkrediteringsinstitutionen bestod af følgende medlemmer:

- Séamus Puirseil, rektor, Dublin Business School, tidligere direktør for HETAC-Ireland, Irland (formand);
- Janja Komljenovič, konsulent inden for videregående uddannelse, Ministeriet for Videregående Uddannelser, Videnskab og Teknologi, Slovenien (sekretær);
- Karin Järplid Linde, vicekontorchef, national Bolognaekspert, Högskoleverket, Sverige;
- Jacques Lanares, prorektor, Université de Lausanne, Schweiz;
- Bruno Carapinha, ph.d.-studerende i statskundskab, Universidade de Lisboa, Portugal.

Akkrediteringsinstitutionen udarbejdede en selvevalueringsrapport og fremlagde omfattende dokumentation, der udgjorde en vigtig del af det dokumentationsmateriale,

som panelet lagde til grund for sine konklusioner. Panelet foretog et besøg (site visit) med henblik på at godkende selvevalueringen og afklare eventuelle spørgsmål. Slutteligt udarbejdede evalueringspanelet nærværende endelige rapport på grundlag af selvevalueringsrapporten, besøget og resultaterne heraf. I forbindelse med dette arbejde fik Akkrediteringsinstitutionen lejlighed til at kommentere på korrektheden af de faktuelle forhold i rapportudkastet. Evalueringspanelet bekræfter, at det fik adgang til alle de dokumenter og personer, som panelet ønskede at konsultere i løbet af evalueringen.

SELVEVALUERINGSRAPPORT OG EVALUERINGSPROCESSEN FOR ACE DENMARK

Selvevalueringsrapport

Akkrediteringsinstitutionen udarbejdede en selvevalueringsrapport (60 sider), der blev fremsendt til evalueringspanelet forud for besøget. Rapporten blev udarbejdet af en projektgruppe med deltagelse fra Akkrediteringsrådet og ACE Denmark. Øvrige medlemmer af Rådet og medarbejdere i ACE Denmark har været inddraget i relevante emner.

Ifølge evalueringspanelet var selvevalueringsrapporten velstruktureret og informativ. Panelet savnede imidlertid tilstrækkelige oplysninger om de forskellige kvalitetssikringsstrukturer i Danmark, dvs. i forhold til ACE Denmark, Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) og Akkrediteringsrådet. Panelet var også skuffet over, at selvevalueringsrapporten primært var beskrivende og manglede selvanalyse.

Akkrediteringsinstitutionen fremlagde 32 bilag til selvevalueringsrapporten, hvoraf de mest relevante var oversat til engelsk, og Institutionen var rede til at oversætte yderligere dokumenter på panelets anmodning. Ifølge panelet var bilagene tilstrækkeligt informative, og panelet havde glæde af de ekstra oplysninger, som panelet dermed fik.

Besøg (site visit)

Evalueringspanelet besøgte ACE Danmarks kontorer i København den 17.-18. juni 2010. Panelet orienterede ENQA's vicedirektør og medarbejdere pr. telefon den 14. juni 2010 og holdt et forberedende møde dagen før evalueringen til en yderligere drøftelse af selvevalueringsrapporten og andre tilgængelige oplysninger. Panelet drøftede også den indledende fremgangsmåde i undersøgelsen og fordelte opgaverne blandt panelets medlemmer.

I løbet af det to dage lange besøg mødtes panelet med forskellige grupper af repræsentanter fra Akkrediteringsinstitutionen og interesseorganisationer inden for videregående uddannelse. Programmet for besøget findes i bilag 2 til denne rapport. Panelet var af den overbevisning, at programmets omfang og niveau tjente til at tilvejebringe tilstrækkelige oplysninger til grundlag for evalueringen samt tilvejebragte yderligere relevante oplysninger.

Besøget blev forberedt på kort tid og var velorganiseret. ACE Denmark ydede stærk organisatorisk support forud for og under besøget. ACE Danmarks medarbejdere stod hele tiden til rådighed og forsynede panelet med alle nødvendige oplysninger samt skaffede adgang til yderligere dokumenter. Endvidere var ACE Danmarks logistiske support med hensyn til organisering, transport, indlogering og måltider af meget høj kvalitet.

Afslutning af rapporten

Under besøget samt efter at programmet for besøget var gennemført, drøftede panelmedlemmerne fokuseret, hvorvidt Akkrediteringsinstitutionen overholdt alle ESG- og ENQA-kriterierne for medlemskab. De opnåede en høj grad af enighed i forhold til hvert enkelt kriterium.

Efter besøget udarbejdede evalueringspanelets sekretær i samarbejde med formanden og panelmedlemmerne et indledende udkast til rapporten, som blev sendt til Akkrediteringsinstitutionen med henblik på kommentarer til korrektheden af de faktuelle forhold.

Efter modtagelsen af kommentarer blev der aftalt yderligere ændringer til rapporten mellem evalueringspanelets formand og evalueringspanelets sekretær i samråd med panelet. Evalueringspanelets sekretær fremsendte dernæst den endelige tekst til ENQA's bestyrelse via ENQA-sekretariatet samt til Akkrediteringsinstitutionen.

EVALUERINGEN I KONTEKST

Det videregående uddannelsessystem i Danmark ¹

De danske videregående uddannelser er inddelt i forskningsbaserede og erhvervsbaserede uddannelser. Formålet med de forskningsbaserede uddannelser er at tilbyde studerende uddannelser af højeste internationale standard i og på tværs af de forskningsbaserede fag, mens formålet med de erhvervsrettede uddannelser er at sikre uddannelser, der er tæt forbundet med praksis og er på et internationalt niveau, der tilfredsstiller behovet for velkvalificerede fagfolk i den private og offentlige sektor. De videregående uddannelser i Danmark er spredt over forskellige ressortministerier.

De forskningsbaserede uddannelser udbydes af otte universiteter og er reguleret af Videnskabsministeriet i universitetsloven. Der er ca. 1.050 uddannelser med ca. 121.000 studerende. ACE Denmark er faglig operatør vedrørende disse forskningsbaserede videregående uddannelser på universitetsområdet. I henhold til universitetsloven af 2003 er alle universiteter organiseret som selvejende institutioner finansieret af staten. I 2007 fusionerede en række institutioner, hvorved det samlede antal universiteter blev reduceret til otte; fusionerne vedrørte bl.a. Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, der nu er en del af Københavns Universitet, og Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, der fusionerede med Aarhus Universitet. Målet var at skabe nye og stærkere universiteter, der kunne tilbyde bedre ydelser, som en del af den danske regerings globaliseringsstrategi. Derudover blev der også etableret tre store, nye sektorforskningsinstitutioner.

¹ Dele af dette kapitel stammer fra:

- Eurydice – Eurybase Descriptions of National Education Systems and Policies
- Akkrediteringsinstitutionens selvevalueringsrapport

De erhvervsrettede uddannelser, der har ca. 83.000 studerende, udbydes primært af syv professionshøjskoler og ti erhvervsakademier. Hvor universitetsuddannelsernes vidensgrundlag er forskning, er disse uddannelser baseret på udvikling og en tæt kontakt til praksis. Disse uddannelser og institutioner er reguleret af Undervisningsministeriet. Uddannelserne er reguleret af Lov om erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser. Pr. januar 2008 fusionerede professionshøjskoler og centre for videregående uddannelse (CVU), hvilket resulterede i otte nye regionale professionshøjskoler. Derudover blev der etableret 10 nye erhvervsakademier (bestående af eksisterende handelsskoler og tekniske skoler), der tilbyder korte videregående uddannelser (KVU) samt videregående voksenuddannelser (VVU). Formålet med den nye struktur var at styrke udviklingen af og samarbejdet mellem de mellemlange videregående uddannelser og de korte videregående uddannelser.

En tredje og mindre gruppe af uddannelser, der hører under Kulturministeriets område, omfatter kunstneriske uddannelser, der tilbydes til ca. 5.000 studerende ved 15 institutioner. De kunstneriske uddannelser er reguleret i Lov om videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner under Kulturministeriet samt Lov om Danmarks Biblioteksskole. Det skal nævnes, at bestemte institutioner på Kulturministeriets område også udbyder forskningsbaserede uddannelser.

Endelig er der de erhvervsrettede uddannelser, der tilbydes ved institutioner henhørende under andre ministeriers ressortområder, f.eks. Forsvarsministeriet, Økonomi- og erhvervsministeriet og Justitsministeriet.

Som nævnt ovenfor, er de fleste af de danske videregående uddannelsesinstitutioner inden for de seneste år fusioneret til større enheder. Dette betyder både, at institutionerne er blevet styrket med flere studerende og større uddannelsesudbud, men også at de administrative systemer er under tilpasning og udvikling.

De videregående uddannelser i Danmark er organiseret i fire kvalifikationsniveauer med et antal både almindelige videregående uddannelser og videregående voksenuddannelser på hvert niveau. Den danske kvalifikationsramme beskriver systematisk de forskellige uddannelsesstyper i det danske uddannelsessystem. Studerende, der fuldfører en videregående uddannelse ved en lærestanstalt uden for universitetet, modtager et eksamensbevis efter et til fire år. Der findes et antal mellemlange videregående (ikkeuniversitets)uddannelser med en varighed på tre til fire år, som giver specialiserede, jobspecifikke kvalifikationer. Med universitetsreformen blev 3+2-strukturen med treårige bacheloruddannelser efterfulgt af toårige kandidat-/masteruddannelser implementeret i alle universitetsgrader.

Historisk oversigt over kvalitetssikringssystemet i Danmark

I begyndelsen af 1990'erne etablerede den danske regering Evalueringscenteret. Centeret, der var en af de tidlige kvalitetssikringsinstitutioner for videregående uddannelse, spillede en vigtig rolle i det europæiske kvalitetssikringssystem. I 1999 blev Evalueringscenteret indlemmet i det nye danske evalueringsinstitut, Danmarks Evalueringsinstitut – EVA. Den nye institution fik et bredt mandat til at gennemføre en række eksterne evalueringer af de videregående uddannelser i Danmark som en del af en systematisk evaluering af alle højere lærestanstalter og deres uddannelser. Selvom resultaterne af evalueringerne ikke var juridisk bindende, og på trods af at evalueringerne heller ikke kunne have nogen økonomiske konsekvenser for institutionerne, blev rapporterne anset for at have væsentlig indflydelse på politikker og praksis hos de universiteter og lærestanstalter, som EVA evaluerede.

Den danske akkrediteringsinstitution blev oprettet ved lov i 2007. Oprettelsen lå i naturlig forlængelse af Danmarks tilslutning til Bolognaerklæringen i 1999, hvori Danmark

forpligtede sig til, at kvalitetssikring skal indgå i den danske uddannelseslovgivning for videregående uddannelser. Danmark forpligtede sig endvidere til at indgå i samarbejder omkring kvalitetssikring på europæisk plan.

I 2006 lancerede den danske regering en globaliseringsstrategi, der havde til formål at styrke Danmark i den øgede internationale konkurrence. Som en del af denne strategi var det den danske regerings mål, at de danske videregående uddannelser skulle være i verdensklasse og leve op til internationale kvalitetsstandarder. Uddannelserne skulle desuden kunne dække samfundets behov for højtuddannet og konkurrencedygtig arbejdskraft.

Den nye tilgang havde til hensigt at reducere antallet af universiteter og højere læreanstalter samt at sikre disse institutioner en uafhængig og målrettet strategisk indfaldsvinkel ved hjælp af en reform af deres styringssystemer. Dette fulgte udviklingen, eller i det mindste forslaget til udviklingen, i andre udviklede lande.

Parallelt med denne tilgang var det regeringens mål at sikre en uafhængig og konsekvent indfaldsvinkel til akkreditering af uddannelser ved danske universiteter og læreanstalter. Ansvar for akkreditering af alle videregående uddannelser blev tildelt et nyt lovbestemt organ, Akkrediteringsinstitutionen, under ledelse af en lille bestyrelse på ni medlemmer rekrutteret blandt ledende medarbejdere hos forskellige samarbejdspartnere inden for videregående uddannelser.

Akkrediteringsinstitutionen virker under navnet ACE-DK eller Ace-Denmark ².

Selvom alle videregående uddannelser er underlagt akkreditering i henhold til det nye system, er der forskelle i fremgangsmåden ved evalueringerne og i rapporteringsmetoderne mellem forskellige typer institutioner:

- Den udøvende del af Akkrediteringsinstitutionen, der ligeledes (og måske lidt forvirrende) fungerer under navnet ACE-Denmark, evaluerer og rapporterer om universitetsuddannelser. Disse uddannelser udbydes af universiteter, der hører under Videnskabsministeriets ansvarsområde og er finansieret af Videnskabsministeriet.
- EVA, der med et nyt kommissorium fortsætter sit virke under den nye lovgivning, evaluerer og rapporterer om videregående uddannelser på læreanstalter og andre institutioner. Selvom de fleste af disse uddannelser hører under Undervisningsministeriets ansvarsområde og finansieres af Undervisningsministeriet, er visse uddannelser underlagt andre ministeriers tilsyn, f.eks. Kulturministeriet og Forsvarsministeriet.

Afgørelser om akkreditering træffes i alle tilfælde af Akkrediteringsrådet, mens de evalueringsprocedurer, der går forud for akkrediteringsafgørelserne, kan varetages af ACE Denmark eller EVA eller eventuelt begge organisationer.

På trods af at det akkrediteringssystem, der blev etableret i 2007, i store træk er *sui generis* og afspejler de særlige behov i Danmark, er det lykkedes for bestyrelsen og ledelsen at etablere rigtigt gode arbejdsrelationer mellem de forskellige involverede organer.

² I den indledende del af evalueringen havde panelet en del vanskeligheder med terminologien i forhold til Institutionen og dens sekretariater. I det omfang rapporten stadig måtte afspejle denne forvirring, burde de relevante myndigheder måske overveje, om dette skyldes fejl fra panelets side, eller der ligger andre årsager til grund.

OVERHOLDELSE AF DE EUROPÆISKE STANDARDER OG RETNINGSLINJER

1. ENQA's KRITERIUM NR. 1

1.1 ESG DEL 2

1.1.1 ESG 2.1 BRUG AF INTERNE KVALITETSSIKRINGSPROCEDURER

STANDARD:

I de eksterne kvalitetssikringsprocedurer bør der tages højde for effektiviteten af de interne kvalitetssikringsprocesser, som er beskrevet i del 1 i ESG-standarderne.

VEJLEDNING:

Standarderne for intern kvalitetssikring, der er indeholdt i del 1, udgør et værdifuldt grundlag for den eksterne kvalitetssikringsproces. Det er vigtigt, at der foretages en omhyggelig evaluering af uddannelsesinstitutionens egne interne politikker og procedurer i løbet af de eksterne procedurer med henblik på at afklare, i hvilket omfang institutionen lever op til standarderne.

Hvis de højere læreanstalter er i stand til at påvise, at deres egne interne kvalitetssikringsprocesser er effektive, og hvis disse processer på passende vis sikrer kvaliteten og overholdelse af standarderne, kan de eksterne processer evt. være mindre dybtgående end normalt.

I henhold til akkrediteringsloven træffer Akkrediteringsinstitutionen afgørelser om akkreditering på grundlag af fem kriterier, som er fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen, der er udstedt af Ministeren for Videnskab, Teknologi og Udvikling (Videnskabsministeren). Ét af de fem kriterier kræver, at Akkrediteringsinstitutionens evaluering skal afklare, om der findes et internt kvalitetssikringssystem i forhold til uddannelserne. Ud over disse fem kriterier kan der være yderligere kriterier for et mindre antal uddannelser på Undervisningsministeriets, Kulturministeriets og andre ministeriers områder.

Evalueringspanelet indsamlede yderligere dokumentationsmateriale under besøget samt ekstra oplysninger på grundlag af samtaler med forskellige interessenter. Panelet er klar over, at Akkrediteringsinstitutionen i forbindelse med akkrediteringen af en uddannelse indsamler oplysninger om intern kvalitetssikring vedrørende den pågældende uddannelse på grundlag af den dokumentation, der er modtaget af den højere læreanstalt og under institutionsbesøget. Institutionen tager også hensyn til de oplysninger, som den højere læreanstalt har afgivet, og den selvevalueringsrapport, som den modtager.

Panelet erkender, at kravene om dokumentation af institutionens kvalitetssikringssystem er blevet yderligere præciseret efter reduktionen af de 10 akkrediteringskriterier til de nuværende fem kriterier. Akkrediteringsinstitutionen har gjort panelet opmærksom på, at de erkender behovet for stærk fokus på effektivisering af de interne kvalitetssikringssystemer i forbindelse med en akkreditering samt behovet for at mindske den administrative byrde ved at sikre, at universiteterne kun skal dokumentere standardbeskrivelser én gang for alle, medmindre særlige omstændigheder taler for andet. Eftersom akkrediteringssystemet i Danmark udelukkende fokuserer på uddannelser, sker det dog undertiden, at der i evalueringerne ikke lægges tilstrækkelig vægt på en analyse af universitetets interne kvalitetssikringssystem. Akkrediteringsinstitutionen fokuserer på elementer, der er direkte forbundet med kvalitetssikring af de uddannelser, der evalueres, og mindre på institutionens overordnede kvalitetssikring. Det kan derfor forekomme, at visse aspekter af institutionens kvalitetssikring overses, eller at højere læreanstalter nogle gange leverer de samme oplysninger flere gange.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes i alt væsentligt.

Indstillinger:

Akkrediteringsinstitutionen bør udvikle en fremgangsmåde, der tager højde for den overordnede, interne kvalitetssikring hos uddannelsesinstitutionen, der er relateret til uddannelsen.

Ud over at tage intern kvalitetssikring i betragtning bør Akkrediteringsinstitutionen også lægge større vægt på evalueringen af effektiviteten af en sådan kvalitetssikring.

1.1.2 ESG 2.2 UDVIKLING AF EKSTERNE KVALITETSSIKRINGSPROCESSER

STANDARD:

Før selve processerne udvikles, bør målene og formålet med kvalitetssikringsprocesser være fastlagt af de ansvarlige (herunder de højere læreanstalter), og de bør offentliggøres med en beskrivelse af de procedurer, som skal anvendes.

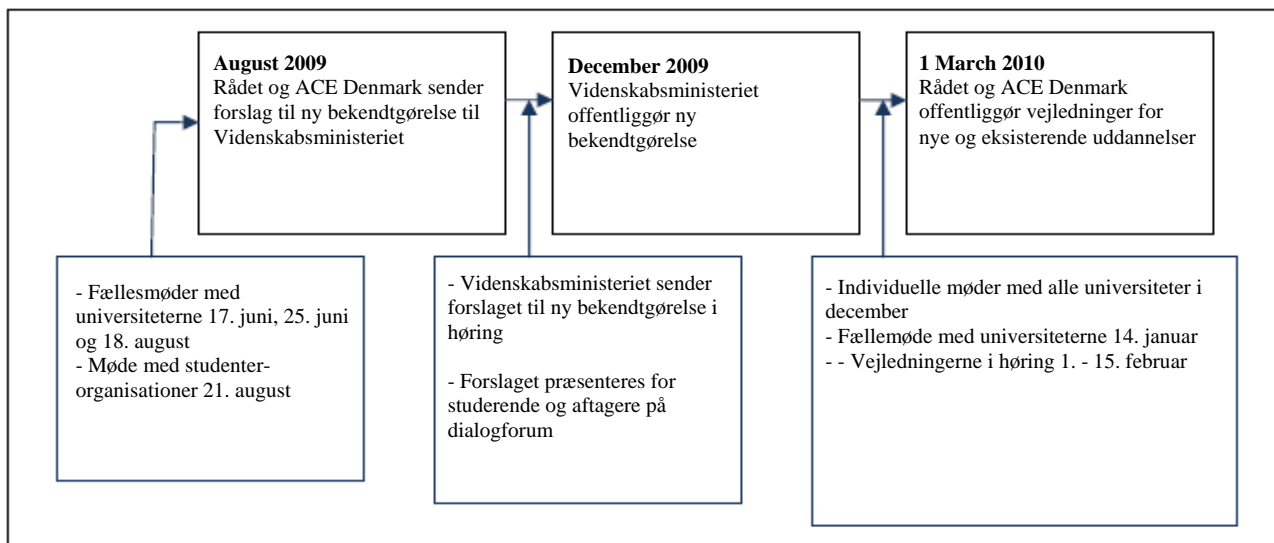
VEJLEDNING:

For at sikre overskuelige formål og gennemsigtige procedurer bør de eksterne kvalitetssikringsmetoder udformes og udvikles i et forløb, hvor væsentlige interessenter, herunder højere læreanstalter, inddrages. De procedurer, der træffes endelig aftale om, bør offentliggøres og bør indeholde tydeligt erklærede mål og formål med processerne samt en beskrivelse af de procedurer, der skal anvendes. Eftersom ekstern kvalitetssikring stiller krav til de involverede uddannelsesinstitutioner, bør der foretages en indledende vurdering af indvirkningen for at sikre, at de procedurer, der skal vedtages, er hensigtsmæssige og ikke unødigt griber ind i de højere læreanstalters almindelige arbejdsopgaver.

Akkrediteringsloven blev vedtaget i 2007 efter bred offentlig høring og debat. Efter lovens vedtagelse udstedtes akkrediteringsbekendtgørelsen, der fastlagde 10 kriterier for akkreditering. Akkrediteringsinstitutionen udarbejdede detaljerede akkrediteringsvejledninger, der yderligere beskrev procedurerne for akkreditering. Kriterierne og vejledningerne blev offentliggjort og var tilgængelige forud for akkrediteringsprocessen.

Efter den første akkrediteringsrunde foretog Akkrediteringsinstitutionen en grundig revidering af både akkrediteringsprocedurer og -kriterier. De højere læreanstalter og andre interessenter samt de eksperter, der havde deltaget i evalueringerne, blev rådspurgt i forbindelse med revideringsarbejdet. Akkrediteringsinstitutionen foreslog opdateringer af kriterierne til Videnskabsministeren. For at gøre kriterierne mere omfattende blev antallet reduceret fra 10 til fem. De interessenter, som panelet talte med, udtrykte tilfredshed med dette. Efter reduktionen opdaterede Akkrediteringsinstitutionen akkrediteringsvejledningerne. Institutionen rådfører sig løbende med de højere læreanstalter, andre interessenter og eksperter med henblik på at udvikle de mest hensigtsmæssige (fit for purpose) akkrediteringsprocedurer. Interessenter bliver i stort omfang løbende inddraget i udvikling og tilpasning af det samlede akkrediteringskoncept. Akkrediteringsinstitutionen er samtidig konstant opmærksom på, at inddragelsen af interessenter ikke skal ske på bekostning af uafhængighed.

Figur 1: Oversigt over processen for revision af bekendtgørelsen og vejledningerne taget fra selvevalueringsrapporten

Under samtalerne erfarer panelet, at selvom interessenterne inddrages i udviklingen af akkrediteringsprocedurerne, bliver deres forslag ikke altid fuldt ud implementeret. Dette er dog indlysende i betragtning af Akkrediteringsinstitutionens uafhængighed.

Imødekommen af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

Indstillinger:

Vi foreslår, at Akkrediteringsinstitutionen bestræber sig på at øge inddragelsen af de højere læreanstalter og de studerende i ejerskabet af akkrediteringsvejledningerne og -procedurerne. Dette ville give de højere læreanstalter bedre muligheder for at overføre kvalitets-/akkrediteringskravene til institutionens egen praksis.

1.1.3 ESG 2.3 BESLUTNINGSKRITERIER

STANDARD:

Alle formelle beslutninger, der tages på baggrund af en ekstern kvalitetssikringsaktivitet, bør tage udgangspunkt i tydelige, offentliggjorte kriterier, som anvendes konsekvent.

VEJLEDNING:

Formelle beslutninger taget af kvalitetssikringsinstitutioner har en betydelig indvirkning på de uddannelsesinstitutioner og uddannelser, der bedømmes. Med henblik på at sikre retfærdighed og pålidelighed bør beslutninger baseres på offentliggjorte kriterier og fortolkes konsekvent. Konklusioner bør baseres på dokumenteret materiale, og kvalitetssikringsinstitutioner bør have metoder til at moderere konklusionerne, om nødvendigt.

Som det fremgår af de dokumenter, der er blevet stillet til panelets rådighed, og af Akkrediteringsinstitutionens hjemmeside, og som drøftet under samtalerne, bliver akkrediteringskriterier, -vejledninger og -procedurer offentliggjort og er offentligt tilgængelige.

Under samtalerne i forbindelse med besøget nævnte interessenter desuden, at den overordnede forståelse af og redegørelse for kriterierne blandt ACE Danmarks medarbejdere var forbedret over de to år, samt at kriterierne nu bliver fortolket og anvendt konsekvent.

Desuden lægger Akkrediteringsinstitutionen stor vægt på konsekvent anvendelse af kriterier og vejledninger. Dette sikres ved hjælp af forskellige tiltag:

- Før hver akkrediteringsrunde bliver ACE Danmarks medarbejdere inddelt i team baseret på fagområder. Menige og ledende medarbejdere blandes også. Disse team overvåger dernæst hele akkrediteringsproceduren og sikrer konsistens i metoder og kriterier for samtlige af de uddannelser, de er blevet tildelt.
- De eksperter, der udgør evalueringspanelet, deltager i den generelle uddannelse, der organiseres af ACE Danmark.
- Forud for hvert institutionsbesøg samles det enkelte ekspertpanel hos ACE Danmark med henblik på at forberede sig til besøget. På dette møde gennemgår deltagerne dagsorden, spørgsmål og fremgangsmåde.
- ACE Danmarks medarbejdere er til stede ved institutionsbesøgene, men er ikke fuldgyltige medlemmer af ekspertpanelerne.
- Ved afleveringen af de endelige Akkrediteringsrapporter til Akkrediteringsrådet kontrollerer og sammenligner Rådet igen imødekommelsen af kriterierne i alle rapporter for at sikre generel konsistens i vurderinger hen over alle universiteter og uddannelsesområder. Analysen omfatter alle aktuelle akkrediteringer samt erfaringer fra tidligere akkrediteringsprocesser.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

1.1.4 ESG 2.4 HENSIGTSMÆSSIGE PROCESSER

STANDARD:

Alle eksterne kvalitetssikringsprocesser bør udformes på en sådan måde, at de specifikt sikrer de mål og formål, der er opstillet for dem.

VEJLEDNING:

Kvalitetssikringsinstitutioner i det europæiske område for videregående uddannelse (EHEA) varetager med forskellige formål og på forskellig vis diverse eksterne processer. Det er af yderste vigtighed, at kvalitetssikringsinstitutionerne anvender procedurer, der er hensigtsmæssige i forhold til deres definerede og offentliggjorte formål. Erfaringsmæssigt har det imidlertid vist sig, at der er visse almindeligt anvendte elementer i eksterne evalueringsprocesser, der ikke alene er med til at sikre processernes validitet, pålidelighed og anvendelighed, men også udgør et grundlag for den europæiske dimension i kvalitetssikringen. Blandt disse elementer er især følgende bemærkelsesværdige:

- krav om, at de eksperter, der gennemfører den eksterne kvalitetssikringsaktivitet, bør have de relevante færdigheder og kompetencer til at varetage opgaven
- udøvelse af omhu ved valget af eksperter
- tilbud om hensigtsmæssig orientering eller uddannelse af eksperter
- anvendelse af udenlandske eksperter
- deltagelse af studerende
- sikring af, at de anvendte evalueringsprocedurer er omfattende nok til at sikre tilstrækkelig dokumentation til understøttelse af de opnåede resultater og konklusioner
- anvendelse af selvevaluering/institutionsbesøg/rapportudkast/offentliggjort rapport/opfølgingsmodel for evalueringen
- anerkendelse af vigtigheden af uddannelsesinstitutionernes udviklings- og forbedringspolitikker som et principielt element i kvalitetssikringen.

Ekspertteam udvælges altid omhyggeligt af Akkrediteringsinstitutionen. De højere læreanstalter opfordres til at foreslå eksperter til Institutionens ekspertdatabase, som panelerne vælges ud fra. For at sikre objektivitet er det Akkrediteringsinstitutionen, der i sidste ende træffer den endelige beslutning om hver enkelt ekspert. Det kan dog forekomme, at en højere læreanstalt evalueres af en ekspert, som læreanstalten selv har foreslået. Alle eksperter uddannes på workshopper, og ud over denne uddannelse inviteres

de til et indledende møde hos ACE Denmark, inden de tager ud på institutionsbesøget. I flere tilfælde blev panelet imidlertid gjort bekendt med, at eksperterne ikke altid var de mest relevante for den uddannelse, der var under evaluering.

Processerne baseres på følgende model: detaljerede vejledninger udstedes og fremlægges for højere læreanstalter; selvevalueringsrapporter og dokumentation fra højere læreanstalter; indledende workshoper for ekspertteam; indledende udkast til ekspertrapport; kommentarer fra de højere læreanstalter; ekspertrapport; akkrediteringsafgørelse; offentliggjort rapport; og opfølgning i forskellig grad. En endelig rapport giver klare oplysninger om imødekommelsen af hvert enkelt akkrediteringskriterium samt indstillinger til kvalitetsforbedringer. Der udarbejdes akkrediteringskriterier for processen, og disse anvendes konsistent. Forud for hver akkrediteringsrunde afholder ACE Denmark et opstartsmøde på universiteterne med de kvalitetsansvarlige og repræsentanter fra de uddannelser, som skal akkrediteres. Mødet bliver anvendt til at præsentere og drøfte processen, kriterier og målepunkter.

Akkrediteringsinstitutionen anvender ofte udenlandske eksperter i ekspertteamene, der består af tre medlemmer. Det ene af disse medlemmer er altid en studerende. Én studerende er ligeledes et fuld- og jævngyldigt medlem af Akkrediteringsrådet, der har i alt ni medlemmer.

Akkrediteringsvejledningerne er meget detaljerede, og Akkrediteringsinstitutionen indhenter dokumentationsmateriale om alt. Det kan forekomme, at det materiale, der kræves udleveret af de højere læreanstalter, overlapper og kan udgøre en tung administrativ byrde.

Panelet er imidlertid betænkelig i forhold til akkreditering af nye uddannelser. Under samtalerne blev vores betænkelighed også bekræftet af forskellige interessenter. Panelet er klar over, at der på grund af lovkravet anvendes eksperter til akkreditering af eksisterende uddannelser. Med henblik på akkreditering vurderes nye uddannelser af ACE Danmarks medarbejdere, som udarbejder en rapport til Akkrediteringsrådet. Akkrediteringsrådet afgør, om den nye uddannelse skal akkrediteres. Ekspertpaneler anvendes kun undtagelsesvist. Efter vores opfattelse sikrer denne ordning ikke en behandling af alle uddannelser (nye og eksisterende), der er konsistent og foretaget af eksperter. Derudover akkrediteres nye uddannelser for en periode, der er lige så lang som for eksisterende uddannelser, dvs. seks år, og det uden bedømmelse af eksterne eksperter.

Panelet overvejede nøje det forhold, at der kun er én kernefaglig ekspert involveret i akkrediteringen af eksisterende uddannelser. Som nævnt ovenfor består et ekspertteam af tre medlemmer: en kernefaglig ekspert, en studerende og en aftager. Panelet er af den mening, at anvendelsen af en "peer review"-model til fagbaseret akkreditering af uddannelser ville vinde ved inddragelse af mere end én kernefaglig ekspert. Dette ville sikre en akkrediteringsmodel, der er bedre egnet til sit formål.

Til tider inddrages ACE-medarbejdere (konsulenter) i evalueringen på indholds niveau, hvilket giver anledning til en anden betænkelighed. Det forhold, at to af disse er til stede under institutionsbesøget sammen med hvert panel, skaber også ubalance i samspillet med uddannelsesrepræsentanterne.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes i alt væsentligt.

Indstillinger:

Akkrediteringsinstitutionen bør overveje, hvorledes der også kan inddrages eksperter til akkreditering af nye uddannelser.

Akkrediteringsinstitutionen bør overveje muligheden af at inddrage mere end én kernefaglig ekspert i akkrediteringen af eksisterende uddannelser.

1.1.5 ESG 2.5 RAPPORTERING

STANDARD:

Rapporter bør offentliggøres og bør udarbejdes på en sådan måde, at de er klare og tydelige og umiddelbart tilgængelige for de tiltænkte læsere. Alle beslutninger, anbefalinger og indstillinger i rapporterne bør være lette at finde for læseren.

VEJLEDNING:

For at sikre maksimalt udbytte af eksterne kvalitetssikringsprocesser er det vigtigt, at rapporterne imødekommer de tiltænkte læsers identificerede behov.

Der udfærdiges sommetider rapporter, der henvender sig til forskellige læsergrupper, hvilket vil kræve omhyggelig fokus på struktur, indhold, stil og tone.

Generelt bør rapporter struktureres, så de omfatter en beskrivelse, analyse (herunder relevant dokumentationsmateriale), konklusioner, anbefalinger og indstillinger. Der bør være en indledende redegørelse, der er tilstrækkelig til at sætte en almindelig læser i stand til at forstå formålet med evalueringen, dens form og de kriterier, der ligger til grund for beslutningstagningen. Centrale resultater, konklusioner og indstillinger bør være nemme for læseren at finde frem til. Rapporter bør offentliggøres i en umiddelbart tilgængelig form, og der bør være mulighed for læsere og brugere af rapporterne (både i og uden for den pågældende uddannelsesinstitution) at fremlægge kommentarer om deres anvendelighed.

Alle akkrediteringsrapporter offentliggøres og er opbygget ens. De indeholder i kronologisk orden: Indledning, Information om panelet og sagsbehandling, tidsplan mv., Indstilling, Resumé af vurderingerne, Juridiske opmærksomhedspunkter, Grundoplysninger, Uddannelsens kompetenceprofil, Uddannelsens struktur, Vurderingsdelen samt Legalitetsdelen. Men som Akkrediteringsinstitutionen selv bemærker, er rapporterne ikke specielt letforståelige for en bredere kreds af læsere, eftersom det primære formål er at levere oplysninger, der kan danne grundlag for akkrediteringsafgørelsen. Rapporterne synes derfor ikke at blive anvendt som oplysning til studerende om uddannelser.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

Indstillinger:

Vi anbefaler, at Akkrediteringsinstitutionen forsøger at udvikle akkrediteringsrapporterne således, at de bliver mere fyldestgørende og anvendelige for en bredere kreds af læsere.

1.1.6 ESG 2.6 OPFØLGNINGSPROCEDURER

STANDARD:

Der bør på forhånd være fastlagt konsekvent gennemførte opfølgingsprocedurer for kvalitetssikringsprocesser, som indeholder indstillinger til handling, eller som kræver en efterfølgende handlingsplan.

VEJLEDNING:

Kvalitetssikring drejer sig ikke primært om dybdegående eksterne undersøgelser: Det bør dreje sig om løbende at forsøge at gøre tingene bedre. Ekstern kvalitetssikring slutter ikke med offentliggørelsen af rapporten og bør omfatte en struktureret opfølgingsprocedure med henblik på at sikre, at indstillingerne håndteres på hensigtsmæssig vis, og at der om nødvendigt udarbejdes og implementeres handlingsplaner. Dette arbejde kan omfatte yderligere møder med repræsentanter for uddannelsesinstitutioner og uddannelser. Formålet hermed er at sikre hurtig håndtering af identificerede forbedringsområder samt at tilskynde yderligere forbedringer.

Akkrediteringsinstitutionen kan træffe tre afgørelser (positiv akkreditering, betinget positiv akkreditering og afslag på akkreditering), og procedurerne for opfølgning i forhold til betinget positiv akkreditering er derfor uddybet. Betinget positiv akkreditering betyder, at en uddannelse ikke overholder et eller flere akkrediteringskriterier, samt at akkrediteringen har en kortere varighed, dvs. et eller to år. I den periode er der mulighed for at implementere ændringer og forbedringer på de områder i uddannelsen, som var anset for at være "problematiske". I forbindelse med den næste akkreditering er det derfor kun disse områder, der undersøges. I det tilfælde kan Akkrediteringsrådet kun træffe to mulige afgørelser: positiv akkreditering eller afslag på akkreditering.

For de positivt akkrediterede uddannelser er der først opfølgning fra Rådet og ACE Denmark, når uddannelsen igen indgår i turnus (cyklus). Disse uddannelser kan – ved siden af afgørelsen om den positive akkreditering – få anbefalinger af Rådet i form af opmærksomhedspunkter og bemærkninger. Opmærksomhedspunkter har ikke konsekvenser for den formelle afgørelse. Det er alene op til universiteterne at handle på opmærksomhedspunkterne.

Akkrediteringsinstitutionen foretager ikke egentlig opfølgning på opmærksomhedspunkterne, som typisk peger på områder, som Rådet mener, at universiteterne bør være opmærksom på i deres videre kvalitetsudvikling af uddannelserne.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

Indstillinger:

Panelet erkender, at der i forbindelse med et sådant strengt akkrediteringssystem ikke findes noget juridisk behov eller mulighed for opfølgning efter den positive afgørelse. Med henblik på at sikre yderligere udvikling af institutionernes kvalitet foreslår vi, at Akkrediteringsinstitutionen udvikler opfølgingsprocedurer, så de højere læreanstalter selv i tilfælde af positive akkrediteringer kan tilbydes support.

1.1.7 ESG 2.7 Periodiske evalueringer

STANDARD:

Den eksterne kvalitetssikring af institutioner og/eller uddannelser bør være cyklisk. Længden på den enkelte cyklus og de anvendte evalueringsprocedurer bør offentliggøres på forhånd og være klart definerede.

VEJLEDNING:

Kvalitetssikring er ikke en statisk, men en dynamisk proces. Den bør foretages løbende og ikke "én gang for alle". Den afsluttes ikke efter den første evaluering eller med afslutningen af den formelle opfølgingsprocedure. Den skal gentages med jævnlige mellemrum. Efterfølgende eksterne evalueringer bør tage højde for den udvikling, der er sket siden den foregående evaluering. Den proces, der anvendes ved alle eksterne evalueringer, bør være klart defineret af den eksterne kvalitetssikringsinstitution, og kravene til uddannelsesinstitutionerne bør ikke være strengere end nødvendigt for at kunne opfylde formålene.

Uddannelserne skal akkrediteres hvert sjette år, hvilket er klart defineret og udmeldt. Akkrediteringsinstitutionen kan også beslutte at evaluere uddannelser, inden "akkrediteringen udløber". I tilfælde af betinget positiv akkreditering skal uddannelsen akkrediteres inden for et eller to år.

Med Akkrediteringsinstitutionens etablering i 2007 er det første gang, at uddannelserne bliver akkrediteret. Turnusplanen strækker sig over perioden 2008-14 og dækker de ca. 1.050 universitetsuddannelser. Den nuværende turnusplan varer således indtil 2015, hvorefter uddannelserne skal akkrediteres på ny. Dette sikrer en cyklisk vurdering af alle universitetsuddannelser. Akkrediteringsinstitutionen er også ansvarlig for at akkreditere forslag til nye uddannelser.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

1.1.8 ESG 2.8 SYSTEMDÆKKENDE ANALYSER

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutioner bør til enhver tid udarbejde opsamlende rapporter med beskrivelser og analyser af de generelle resultater af evalueringerne, vurderingerne, bedømmelserne osv.

VEJLEDNING:

Alle eksterne kvalitetssikringsinstitutioner indsamler omfattende oplysninger om individuelle uddannelser og/eller uddannelsesinstitutioner, og dette giver stof til strukturerede analyser på tværs af videregående uddannelsessystemer. Sådanne analyser kan resultere i yderst nyttige oplysninger om udvikling, tendenser, ny god praksis og områder med vedvarende problemer eller svagheder og kan blive et nyttigt redskab i forhold til udvikling af politikker og kvalitetsforbedringer. Kvalitetssikringsinstitutioner bør overveje at indlemme en forsknings- og udviklingsfunktion i deres aktiviteter med henblik på at hjælpe dem med at høste det maksimale udbytte af deres arbejde.

Akkrediteringsinstitutionen er en ung organisation, som det på meget kort tid er lykkedes at få etableret ressourcer, procedurer og metoder. Indtil nu har Institutionen udviklet en overordnet analyse af kriterier og metoder efter den første akkrediteringsrunde, som mandede ud i en reduktion af kriterierne, et mere fyldestgørende system og nye retningslinjer for akkreditering.

Under besøget blev panelet gjort bekendt med, at eftersom udviklingen af regler og procedurer for Akkrediteringsinstitutionens arbejdsprocesser og på den anden side udviklingen af principper og procedurer for selve akkrediteringsprocessen nu er helt på plads, har Akkrediteringsinstitutionen påbegyndt arbejdet med systemdækkende analyser, der evt. kan bidrage til kvalitetssikring og kvalitetsforbedringer på de danske universiteter.

Ud over de allerede modtagne oplysninger fik panelet kendskab til følgende planer, som Akkrediteringsinstitutionen har i støbeskeen:

I løbet af 2010 har Akkrediteringsinstitutionen planlagt en analyse af "Nye tendenser på uddannelsesområdet". Analysen vil tage udgangspunkt i de oplysninger, der er indsamlet i forbindelse med akkrediteringen af nye universitetsuddannelser i perioden 2008-2010. Ud over en drøftelse af de tendenser, som måtte fremgå af analysen, vil der på grundlag af fælles træk også blive givet et systematisk overblik over de uddannelser, der er ansøgt om akkreditering for, og som er blevet akkrediteret i den pågældende periode. Et andet interessant aspekt, som analysen evt. kan resultere i, er muligheden for at identificere styrker og svagheder ved nye uddannelser som følge af anvendelsen af de forskellige kriterier på tværs af forskellige faglige underområder. Resultaterne vil blive offentliggjort og drøftet med interessenterne – bl.a. i Dialogforum.

I 2011 vil Akkrediteringsinstitutionen udvælge et begrænset antal grupper af uddannelser, der skal underkastes en nærmere analyse med fokus på de mekanismer, der kan sikre fortsat relevans i de udbudte uddannelser baseret på en analyse, der bl.a. inddrager uddannelsernes løbende kontakt til dimittender, potentielle aftagere samt andre arbejdsmarkedsrepræsentanter. De uddannelser, der er blevet akkrediteret i de første år af Akkrediteringsinstitutionens virke, vil udgøre en vigtig kilde i forbindelse med udviklingen af studiet.

Derudover har Akkrediteringsinstitutionen planlagt en række analyser af mere begrænset omfang: I 2010 vil Institutionen bl.a. offentliggøre materiale målrettet mod studerende, der skal anskueliggøre relevansen af akkreditering af uddannelser for de studerende.

Desuden vil Institutionen bidrage til bredere – om end ikke nødvendigvis systemdækkende – analyser i nordisk og international sammenhæng, f.eks. NOQA-projekter, hvor Institutionen har bidraget til undersøgelsen i 2009 af akkreditering/evaluering af joint masters og har bidraget aktivt til 2009-analysen af den rolle, som ekspertpanelernes institutionsbesøg spiller i akkrediteringsprocessen. Institutionen har til hensigt at øge sådanne internationale aktiviteter efter dens fremtidige medlemskab af organisationer som f.eks. ENQA, ECA and EQAR.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes delvist

1.2 ESG 3.1 BRUG AF EKSTERNE KVALITETSSIKRINGSPROCEDURER TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

STANDARD:

De eksterne kvalitetssikringsinstitutioner bør tage højde for de eksterne kvalitetssikringsprocedurer, som er beskrevet i del 2 i ESG-standarderne.

VEJLEDNING:

Standarderne for ekstern kvalitetssikring, der er indeholdt i del 2, udgør et værdifuldt grundlag for den eksterne kvalitetssikringsproces. Standarderne afspejler bedste praksis samt erfaringerne fra udviklingen i den eksterne kvalitetssikring i Europa siden begyndelsen af 1990'erne. Det er derfor vigtigt, at disse standarder integreres i de processer, der anvendes af eksterne kvalitetssikringsinstitutioner i forhold til de højere læreanstalter. Standarderne for ekstern kvalitetssikring bør sammen med standarderne for eksterne kvalitetssikringsinstitutioner udgøre grundlaget for en professionel og troværdig kvalitetssikring af højere læreanstalter.

Ovenstående afsnit vedrørende forholdet mellem ESG 3.1 og ESG 2.1 - 2.8 omfatter en række indstillinger og overvejelser samt et antal tilfælde, hvor standarderne i afsnit 2 overholdes i alt væsentligt frem for fuldstændigt.

Det er evalueringspanelets generelle konklusion, at Akkrediteringsinstitutionen i alt væsentligt overholder ESG 3.1.

1.3 ESG 3.3 AKTIVITETER

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør regelmæssigt gennemføre eksterne kvalitetssikringsaktiviteter (på institutionelt eller uddannelsesmæssigt plan).

VEJLEDNING:

Sådanne aktiviteter kan omfatte vurdering, evaluering, revision, bedømmelse, akkreditering eller andre lignende aktiviteter og bør udgøre en del af kvalitetssikringsinstitutionens kernefunktioner.

Akkrediteringsinstitutionen blev etableret med henblik på ekstern kvalitetssikring. Akkreditering udgør Institutionens hovedaktivitet og udføres løbende.

Universiteterne er informerede om, at Akkrediteringsinstitutionen kan træffe følgende afgørelser om akkreditering af de eksisterende uddannelser:

- Positiv akkreditering, såfremt Rådet vurderer, at uddannelsen samlet set lever op til akkrediteringskriterierne.
- Betinget positiv akkreditering, såfremt Rådet vurderer, at uddannelsen ikke fuldt ud opfylder betingelserne for en positiv akkreditering, men det vurderes, at der vil kunne rettes op på forholdene inden for en kortere periode. Rådet angiver en tidsplan for, hvornår forholdene skal bringes i orden.
- Afslag på akkreditering, såfremt Rådet vurderer, at uddannelsen samlet set ikke lever op til akkrediteringskriterierne.

For så vidt angår ansøgninger om nye uddannelser, kan Rådet enten give en positiv akkreditering eller et afslag på akkreditering.

Akkrediteringerne af de første eksisterende uddannelser fandt sted i 2008, hvor 37 uddannelser blev akkrediteret. Akkrediteringsinstitutionen har i de efterfølgende år øget

antallet af uddannelser, således at ca. 150 eksisterende uddannelser aktuelt er planlagt til at skulle akkrediteres hvert år fra 2010 og frem. Planen er organiseret, så der igangsættes akkrediteringer af ca. 75 uddannelser pr. halvår.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

2. ENQA's KRITERIUM NR. 2: ESG 3.2 OFFICIEL STATUS

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør formelt anerkendes af de kompetente offentlige myndigheder i det europæiske område for videregående uddannelse (EHEA) som institutioner med ansvar for ekstern kvalitetssikring, og der bør være et lovgrundlag for dem. De bør overholde alle krav i de retsområder, de har deres virke.

Ved akkrediteringsloven i 2007 blev Akkrediteringsinstitutionen formelt anerkendt og oprettet som et fagligt uafhængigt organ inden for den statslige forvaltning. Institutionen er omfattet af de statslige regelsæt, herunder forvaltningsloven, offentlighedsloven og Finansministeriets Budgetvejledning. Akkrediteringsinstitutionen er ikke underlagt ministerens instruktionsbeføjelse i akkrediteringssspørgsmål. Panelet vil imidlertid gerne yderligere uddybe og forklare forskellige strukturer i Akkrediteringsinstitutionen og forholdene mellem disse.

Akkrediteringsinstitutionen består af Akkrediteringsrådet, der er det vigtigste beslutningstagende organ, og ACE Denmark, som omfatter to sekretariater, der ligeledes er defineret i akkrediteringsloven. Rådssekretariatet yder administrativ støtte til Rådet. Under besøget erfarede panelet, at dette primært omfatter hjælp til at arrangere møder, sætte dokumenter i omløb, tage referater osv. Det Faglige Sekretariat håndterer akkrediteringsprocedurer, herunder udvikling af akkrediteringsvejledninger, uddannelse af eksperter, modtagelse af ansøgninger, forberedelse af institutionsbesøg, deltagelse i institutionsbesøg, udarbejdelse af akkrediteringsrapporter, udarbejdelse af endelige rapporter osv. Fra et organisatorisk synspunkt er der derudover Ledelsessekretariatet, der yder støtte til Akkrediteringsinstitutionen, bl.a. inden for personaleadministration, juridiske anliggender osv.

Akkrediteringsrådet træffer også akkrediteringsafgørelser vedrørende uddannelser under andre ministeriers ressortområder end Videnskabsministeriets, og i disse tilfælde modtager Rådet akkrediteringsrapporter fra EVA (Danmarks Evalueringsinstitut). EVA er imidlertid uafhængig af ACE Denmark og af Akkrediteringsinstitutionen som sådan.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

3. ENQA's KRITERIUM NR. 3: ESG 3.4 RESSOURCER

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør have tilstrækkelige ressourcer, der står i forhold til opgaverne, både personalemæssigt og økonomisk, til at de kan planlægge og afvikle deres eksterne kvalitetssikringsproces(ser) effektivt, idet der på passende vis samtidigt tages højde for udviklingen af deres egne processer og procedurer.

Akkrediteringsinstitutionen har tilstrækkelige ressourcer. Antallet af medarbejdere er gradvist steget fra 21 årsværk i 2008 til 29,5 årsværk i 2009 og de nuværende 37 medarbejdere (34 årsværk), hvilket vurderes som værende tilstrækkeligt til Akkrediteringsinstitutionens opgaver og arbejdsmængde (ca. 150 eksisterende uddannelser og 40 nye uddannelser om året).

De økonomiske ressourcer er ligeledes passende til dækning af Institutionens struktur og arbejde. Årsbudgettet var på DKK 17,3 mio. i 2008 og DKK 18 mio. i 2009 med en tillægsbevilling på DKK 5,4 mio.

Siden etableringen af Institutionen har medarbejderne øget deres kompetencer. Eftersom medarbejderne var unge og primært uerfarne på området, tilbød Institutionen omfattende uddannelse og support. Det blev nævnt under samtalerne, at ACE-medarbejdernes fortolkning af kriterierne tidligere af og til ikke var tilstrækkelig fyldestgørende og konsistent, men at deres kompetence til at yde support i forbindelse med akkrediteringsprocedurer samt ved fortolkning og anvendelse af kriterierne er vokset.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

Indstillinger:

Panelet anbefaler, at medarbejderne tilbydes yderligere uddannelse, samt at de tilbydes særlig support med henblik på udarbejdelse af akkrediteringsrapporter.

4. ENQA's KRITERIUM NR. 4: ESG 3.5 MISSION

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør i en offentligt tilgængelig erklæring have opstillet klare og tydelige mål og formål med deres aktiviteter.

VEJLEDNING:

Sådanne erklæringer bør beskrive målene og formålene med kvalitetssikringsinstitutionernes kvalitetssikringsprocesser, arbejdsfordelingen i forhold til relevante interesseorganisationer inden for videregående uddannelse, herunder især de højere læreanstalter, samt den kulturelle og historiske kontekst for deres aktiviteter. Erklæringerne bør præcisere, at den eksterne kvalitetssikringsproces udgør en væsentlig opgave for kvalitetssikringsinstitutionen, og at der findes en systematisk fremgangsmåde til at nå institutionens mål og formål. Der bør også forelægges dokumentation for, hvorledes disse erklæringer omsættes i en klar politik og management plan.

Akkrediteringsinstitutionens mission, vision og værdier, der er offentligt tilgængelige, er formuleret som følger:

Mission:

"Som uafhængig operatør bidrager ACE Denmark til at sikre kvalitet og relevans af de videregående uddannelser i Danmark. Arbejdet med akkreditering baseres på nationale og internationale standarder for kvalitetssikring. ACE Denmark skaber viden om" videregående uddannelsers kvalitet i dialog med uddannelsesinstitutionerne og andre relevante interessenter."

Vision:

"Akkrediteringsrådet og ACE Denmark vil være en nationalt og internationalt toneangivende kvalitetssikringsinstitution, der dokumenterer og skaber ny, anvendelig viden om videregående uddannelsers kvalitet og relevans."

Værdier:

"Akkrediteringsrådet og ACE Denmark har fire kerneværdier, der gennemsyrrer arbejdet med akkreditering. Vores kerneværdier er uafhængighed, gennemsigtighed, faglighed og åbenhed."

Derudover angiver Resultatkontrakten, Direktørkontrakten, Årsberetningen og Årsrapporten mål og resultater for organisationen. Målene fra resultat- og direktørkontrakterne er desuden udmøntet i en management plan.

5. ENQA's KRITERIUM NR. 5: ESG 3.6 UAFHÆNGIGHED

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør være uafhængige i den forstand, at de både har det selvstændige ansvar for deres aktiviteter, og at konklusionerne og indstillingerne i deres rapporter ikke påvirkes af tredjeparter som f.eks. højere læreanstalter, ministerier eller andre interessenter.

VEJLEDNING:

En kvalitetssikringsinstitution skal kunne bevise sin afhængighed i form af tiltag som f.eks.:

- Kvalitetssikringsinstitutionens operationelle uafhængighed af højere læreanstalter og regeringer er garanteret i officiel dokumentation (f.eks. styringsinstrumenter eller retsakter).
- Kvalitetssikringsinstitutionen definerer og fastlægger fremgangsmåden for sine procedurer og metoder, nominerer og udpeger eksterne eksperter samt træffer beslutninger vedrørende resultaterne af sine kvalitetssikringsprocesser selvstændigt og uafhængigt af regeringer, højere læreanstalter og politisk indflydelsesrige organer.
- Selvom kvalitetssikringsinstitutionen rådfører sig med relevante interesseorganisationer inden for videregående uddannelse, herunder især studerende/elever, i løbet af kvalitetssikringsprocessen, er de endelige resultater af kvalitetssikringsprocesserne institutionens ansvar.

I henhold til akkrediteringsloven er Akkrediteringsinstitutionen en uafhængig organisation inden for den statslige forvaltning. Ifølge panelet overholder Institutionen kriterierne for uafhængighed i forhold til højere læreanstalter, ministerier og andre interessenter.

Akkrediteringsrådet har en formand, en næstformand samt yderligere syv medlemmer. Formanden udnævnes af Videnskabsministeren i samråd med Undervisningsministeren og Kulturministeren. Videnskabsministeren udpeger derudover otte medlemmer, hvoraf tre er indstillet af Undervisningsministeren og en er indstillet af Kulturministeren. Videnskabsministeren udpeger tre medlemmer. Det sidste medlem er en studerende, som udpeges af Videnskabsministeren efter indstilling fra studerende, som er studienævnmedlemmer ved videregående uddannelsesinstitutioner.

Eftersom det er ministeren, der udpeger rådsmedlemmer, kunne dette synes at påvirke Akkrediteringsinstitutionens uafhængighed. Under besøget fik panelet imidlertid indsigt i den nationale (juridiske) sammenhæng og den procedure, der ligger bag udpegningen, samt en generel forståelse for uafhængigheden af alle interessenter. Valget af rådsmedlemmer sker efter en bred offentlig høring, hvor alle interessenter har mulighed for at foreslå medlemmer. Panelet bad om yderligere oplysninger om den faktiske procedure for nomineringen af medlemmer, hvilket på nuværende tidspunkt kun er forekommet én gang. Vi erfarede, at der generelt var bred enighed blandt alle relevante parter om, hvem der skulle nomineres som medlemmer. Nomineringen af nogle medlemmer gav anledning til en vis betænkelighed blandt visse interessenter, men under samtalerne bekræftede alle interessenter imidlertid, og forsikrede endog, at Rådet er fuldstændig uafhængigt og ikke påvirket af hverken ministerier, højere læreanstalter eller andre parter. Akkrediteringsinstitutionen træffer ligeledes uafhængige afgørelser om de processer, Institutionen anvender, samt i forhold til udpegningen af eksperter.

Akkrediteringsinstitutionen gik et skridt videre med den oplevede uafhængighed. På trods af at Akkrediteringsinstitutionen er fuldstændig uafhængig i forhold til evaluering af uddannelser i overensstemmelse med kriterierne og til udarbejdelsen af endelige akkrediteringsrapporter, drøfter Institutionen juridiske forhold med ministeriet, der ikke

omfatter indholdsmæssige ekspertdrøftelser. Oprindeligt blev rapporterne ikke offentliggjort, før der havde været afholdt drøftelser med ministeriet om specifikke juridiske forhold som fastlagt i akkrediteringsbekendtgørelsen. For at undgå enhver uvished om uafhængighed i forhold til procedurerne er Akkrediteringsinstitutionen i færd med at ændre denne praksis, så rapporterne offentliggøres, efter selve akkrediteringsprocessen er afsluttet og forud for evt. drøftelser af juridiske forhold med ministeriet.

Panelet føler, at en nærmere uddybning af klageproceduren og budgetforhandlingerne er påkrævet i forhold til uafhængighedsaspektet samt i lyset af, at begge processer har tilknytning til Videnskabsministeriet.

Når udkastet til akkrediteringsrapporten er blevet udarbejdet, sendes det til den højere læreanstalt med henblik på kommentarer (Akkrediteringsinstitutionen kalder dette en "høring"), hvor den højere læreanstalt har ret til at kommentere på resultaterne. Kommentarerne gennemgås dernæst af de af ACE Danmarks medarbejdere og eksperter, der er involveret i evalueringerne, og der træffes beslutning om, hvilke kommentarer der skal medtages i de endelige akkrediteringsrapporter. Akkrediteringsrådet træffer endelig afgørelse på grundlag af den endelige rapport. Den højere læreanstalt kan dernæst klage til ministeriet over proceduremæssige fejl, men kan ikke klage over afgørelser. Dette ligger inden for de nationale lovgivningsmæssige rammer, og der foreligger ingen indsigelser fra interessenter i denne henseende. Ingen af parterne synes at anse denne form for klageprocedure for at hæmme uafhængigheden.

Hvad angår budgetforhandlinger, skal Akkrediteringsinstitutionen årligt forhandle med ministeriet på grundlag af Institutionens arbejdsplan. Forhandlingerne vedrører dog antallet af akkrediteringer, der skal behandles i det kommende år, herunder de ressourcer, der er nødvendige i forhold til arbejdsplanen, og ikke, hvilke bestemte akkrediteringer der vil blive udført. Panelet vurderer derfor, at denne procedure ikke er til hinder for operationel uafhængighed eller andre former for uafhængighed.

Panelet er af den mening, at der er ét område, hvor Akkrediteringsinstitutionen kunne styrke sin uafhængighed, og det er i forhold til akkrediteringskriterierne. Som nævnt tidligere i rapporten, er de fem generelle kriterier fastlagt af Videnskabsministeren i akkrediteringsbekendtgørelsen. Der findes også et bilag til bekendtgørelsen, hvori de fem kriterier er videreudviklet. På grundlag af de fastlagte kriterier udarbejder Institutionen uafhængigt detaljerede akkrediteringsvejledninger, der definerer, hvilke elementer der skal evalueres i forhold til akkreditering. Panelet betragter dette som et vigtigt område, hvor uafhængigheden kan forbedres. Efter panelets mening burde Institutionen være ansvarlig for selv at uddybe kriterierne eller i det mindste for at uddybe de fem generelle kriterier. Ses der på kriteriet "Uafhængighed", mener panelet imidlertid ikke, at disse omstændigheder hverken har relevans i forhold til standarden eller retningslinjerne for kriteriet "Uafhængighed". Panelet konkluderede derfor, at denne standard imødekommer kravene fuldstændigt.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

Indstillinger:

Akkrediteringsinstitutionen bør selv afdække alle akkrediteringskriterierne uden ministeriets indblanding samt frit uddybe dem. Dette ville også give Institutionen anledning til at definere konsistente kriterier for all uddannelser, der hører under forskellige ministeriers ressortområder.

6. ENQA's KRITERIUM NR. 6: ESG 3.7 EKSTERNE KVALITETSSIKRINGSKRITERIER OG -PROCESSER ANVENDT AF KVALITETSSIKRINGSINSTITUTIONER

STANDARD:

De processer, kriterier og procedurer, som kvalitetssikringsinstitutionerne anvender, bør være defineret på forhånd og være offentligt tilgængelige. Det forventes, at processerne normalt vil omfatte:

- en selvevaluering eller tilsvarende procedure foretaget af genstanden for kvalitetssikringsprocessen
- en ekstern vurdering foretaget af en ekspertgruppe, herunder, hvis relevant, (a) studentermedlem(mer) og besøg (site visits) som besluttet af kvalitetssikringsinstitutionen
- offentliggørelse af en rapport, herunder eventuelle afgørelser, indstillinger eller andre formelle resultater
- en opfølgingsprocedure for evaluering af de tiltag, som genstanden for kvalitetssikringsprocessen har iværksat som følge af eventuelle indstillinger i rapporten.

VEJLEDNING:

Kvalitetssikringsinstitutioner kan udvikle eller anvende andre processer og procedurer til særlige formål. Kvalitetssikringsinstitutionerne bør til enhver tid have stor fokus på deres erklærede principper og sikre, at både deres krav og processer håndteres professionelt, og at de konklusioner og afgørelser, der træffes, er konsekvente, selvom afgørelserne træffes af forskellige grupper af mennesker. Kvalitetssikringsinstitutioner, der træffer formelle kvalitetssikringsafgørelser eller konklusioner, der har formelle konsekvenser, bør have en procedure for klager. Karakteren og formen af klageproceduren bør fastlægges i lyset af den enkelte institutions opbygning.

De processer, kriterier og procedurer, der anvendes af Akkrediteringsinstitutionen, er fastlagt på forhånd og offentligt tilgængelige, jf. analysen af ESG 2.3 (jf. afsnit 1.1.3) i denne rapport.

Evalueringsprocessen involverer en selvevalueringsfase og en ekstern vurdering foretaget af en gruppe eksperter, herunder et studentermedlem (jf. afsnit 1.1.4, ESG 2.4). På grundlag af den indledende rapport og kommentarerne modtaget fra de højere læreanstalter udarbejder ACE Denmark en akkrediteringsrapport for hver enkelt vurderingsproces, der er gennemført. Rapporterne offentliggøres dernæst på Institutionens hjemmeside.

Der er opfølgingsprocedurer på plads i tilfælde af betinget positiv akkreditering. Evalueringspanelets kommentarer og konklusioner på dette område kan ses i analysen af ESG 2.6 (jf. afsnit 1.1.6) i denne rapport.

Akkrediteringsinstitutionen har en procedure for de højere læreanstalters kommentering på resultaterne af de vurderingsprocesser, der førte til den endelige akkrediteringsrapport og den formelle afgørelse. Efter en afgørelse er truffet, er der endvidere fastlagt en procedure for klager (jf. analysen af ESG 3.6 i denne rapport).

Vi oplevede, at der blev udtrykt forskellige meninger af de universitetsrepræsentanter, som vi drøftede oplevelsen af akkrediteringsbesøg med. Nogle gav udtryk for stor tilfredshed med ekspertteamene og de medarbejdere fra ACE Denmark, som deltog i besøgene. Andre mente imidlertid, at ekspertpanelerne ikke alle var lige kompetente. Der var uenighed om den indflydelse, som ACE Danmarks medarbejdere, der ledsagede panelerne, kunne udøve. Panelet anbefaler, at Akkrediteringsinstitutionen arbejder videre på at sikre konsistens i institutionsbesøg og evalueringsprocedurer.

Et andet punkt, der også er nævnt tidligere, vedrører inkonsekvensen i procedurerne mellem akkrediteringen af nye uddannelser, hvor der ikke inddrages eksperter, og

akkrediteringen af eksisterende uddannelser, hvor eksperter inddrages (jf. analyse ESG 2.4 i denne rapport).

Der er heller ikke etableret nogen procedure for klager, som ordret foreslået i vejledningerne til standard 3.7, ifølge hvilken institutioner, der træffer formelle kvalitetssikringsafgørelser eller konklusioner, der har formelle konsekvenser, bør have en klageprocedure. En kommentar vedrørende dette er allerede fremsat under analysen af ESG 3.6 i denne rapport.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes i alt væsentligt.

Indstillinger:

Akkrediteringsinstitutionen bør overveje, hvorledes der også kan inddrages eksperter til akkreditering af nye uddannelser.

Akkrediteringsinstitutionen bør arbejde videre på at sikre konsistens i institutionsbesøg med hensyn til ekspertteam og den rolle, som ACE Denmarks medarbejdere spiller i disse team.

7. ENQA's KRITERIUM NR. 7: ESG 3.8 ANSVAR

STANDARD:

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør sikre, at de har procedurer for deres egne ansvarsområder.

VEJLEDNING:

Disse procedurer bør omfatte følgende:

1. En offentliggjort politik til sikring af kvalitetssikringsinstitutionens egen kvalitet, der kan findes på institutionens hjemmeside
2. Dokumentation, der påviser, at:
 - kvalitetssikringsinstitutionens processer og resultater afspejler dens mission og kvalitetssikringsmål
 - kvalitetssikringsinstitutionen har og håndhæver en mekanisme til undgåelse af interessekonflikter i sine eksterne eksperters arbejde
 - kvalitetssikringsinstitutionen har pålidelige mekanismer, der sikrer kvaliteten af aktiviteter håndteret og materialer leveret af underleverandører, i det tilfælde at alle eller nogle af elementerne i institutionens kvalitetssikringsprocedure håndteres af underleverandører
 - kvalitetssikringsinstitutionen har interne kvalitetssikringsprocedurer, der omfatter en intern feedbackmekanisme (dvs. et middel til indsamling af feedback fra institutionens egne medarbejdere og råd/bestyrelse), en intern refleksionsmekanisme (dvs. et middel til at reagere på interne og eksterne indstillinger vedrørende forbedringer) samt en ekstern feedbackmekanisme (dvs. et middel til indsamling af feedback fra eksperter og evaluerede uddannelsesinstitutioner i forhold til fremtidig udvikling) med henblik på at informere om og understøtte egen udvikling og forbedringer.
3. En obligatorisk ekstern cyklisk evaluering af kvalitetssikringsinstitutionens aktiviteter mindst én gang hvert femte år.

Akkrediteringsinstitutionen har en politik for sikring af kvaliteten af selve Institutionen. ACE Denmarks kvalitetssikringspolitik fastslår, at kvalitetssikringsarbejdet er forankret i ledelsen og omfatter akkrediteringsprocesser i forbindelse med både nye og eksisterende uddannelser. Derudover fastlægges det i kvalitetssikringspolitikken, at kvalitetssikringssystemet aktivt skal forholde sig til organisationens kerneværdier og udvikle arbejdsprocesserne i akkrediteringsarbejdet på baggrund af systematiske cykliske målinger. Akkrediteringsinstitutionen har også et antal procedurer, der fungerer som interne refleksionsmekanismer. Et eksempel på en sådan mekanisme er konstant intern feedback fra medarbejdere samt fokus på procesforbedringer. Et andet eksempel er

feedback fra de eksperter, der er medlemmer af ekspertteam. Rådet har således tilrettelagt et periodehjul til systematisk sikring af væsentlige elementer i operatørernes processer og metoder.

Periodehjulet baserer sig på en gennemsigtig og forudsigelig gennemgang af udvalgte dele af ACE Danmarks processer og metoder. Hvad angår den eksterne feedbackmekanisme, blev der allerede efter Institutionens første akkrediteringsrunde foretaget en evaluering af universiteternes erfaringer med akkrediteringsprocessen. Ligeledes er der gennemført evaluering af den akkreditering af nye uddannelser, der fandt sted i løbet af foråret/sommeren 2008. Der blev foretaget en undersøgelse af interessenter og relevante aktørers synspunkter med hensyn til tilfredsheden med akkrediteringsprocessen. Derudover blev der afholdt konferencer med interesseorganisationer inden for videregående uddannelse med henblik på at drøfte procedurer og påkrævede ændringer, og der blev oprettet et såkaldt Dialogforum. Akkrediteringsinstitutionen holdt også møder med repræsentanter for universiteterne samt andre interessenter for at drøfte procedurer og påkrævede ændringer.

Under besøget nævnte flere interessenter, at de rigtig nok har mulighed for at kommentere på akkrediteringsprocedurerne, og at Akkrediteringsinstitutionen tager visse indstillinger til efterretning, men ikke alle. Nogle af dem føler, at "der bliver lyttet til dem, men at de ikke bliver hørt". Panelet forstår denne betænkelighed, selvom Institutionens uafhængighed også skal sikres.

Det er imidlertid pudsigt formuleret i selvevalueringsrapporten, at Akkrediteringsrådet kvalitetssikrer ACE Danmark, selvom begge organer er en del af Akkrediteringsinstitutionen. Under besøget erfarede panelet, at dette vedrører et generelt ansvar for kvaliteten i Institutionen, samt at der er etableret tilstrækkelige procedurer for ansvarsområder.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes fuldstændigt

Indstillinger:

Akkrediteringsinstitutionen kunne tage større hensyn til feedback fra interessenter.

8. ENQA's KRITERIUM NR. 8: Diverse

i. Kvalitetssikringsinstitutionen har til enhver tid stor fokus på sine erklærede principper og sikrer, at både dens krav og processer håndteres professionelt, og at de konklusioner og afgørelser, der træffes, er konsekvente, selvom afgørelserne træffes af forskellige grupper.ii. Hvis kvalitetssikringsinstitutionen træffer formelle kvalitetssikringsafgørelser eller konklusioner, der har formelle konsekvenser, bør den have en procedure for klager. Karakteren og formen af klageproceduren bør fastlægges i lyset af institutionens opbygning.iii. Kvalitetssikringsinstitutionen er villig til at bidrage aktivt til ENQA's mål.

Hvad angår Akkrediteringsinstitutionens fokus på egne erklærede principper og klageprocedurerne, er der allerede fremlagt tilstrækkelig dokumentation og fortolkning i den henseende i denne rapport.

Panelet forespurgte også om Akkrediteringsinstitutionens villighed til at bidrage til ENQA's mål. Det blev klart udtalt, at Institutionen har særligt fokus på den internationale dimension og bidrag til udviklingen af kvalitetssikring på dette område.

Akkrediteringsinstitutionen er rede til at udbrede oplysninger, erfaringer og god praksis på kvalitetssikringsområdet inden for videregående uddannelse til andre europæiske kvalitetssikringsinstitutioner, offentlige myndigheder og højere læreanstalter.

Imødekommelse af standarden: Standarden imødekommes i alt væsentligt.

YDERLIGERE INDSTILLINGER

Det er panelets vurdering, at der er gjort et stort stykke arbejde i løbet af relativt kort tid. Det er lykkedes Akkrediteringsinstitutionen at opstille regler, procedurer og støtte til det meget krævende akkrediteringssystem. Det er imidlertid også panelets vurdering, at en ekstern evaluering et eller to år senere eller en type B-evaluering havde været mere hensigtsmæssig for at hjælpe Akkrediteringsinstitutionen med at identificere yderligere udviklingspunkter. En type B-evaluering tjener flere formål, hvor et af dem er at opfylde det eksterne evalueringskrav om medlemskab af ENQA/EQAR. Et andet formål kunne være den overordnede og omfattende vurdering af selve det nye eksterne kvalitetssikringssystem i Danmark.

Det er panelets holdning, at Akkrediteringsinstitutionen i vid udstrækning lever op til de fleste standarder. Med henblik på Institutionens fremtidige kvalitetsudvikling vil vi dog gerne fremkomme med yderligere forslag.

Ifølge panelet var fremgangsmåden med detaljeret akkreditering af uddannelser legitim, og den blev gennemført på en fair måde. Den forekom dog at være noget belastende for hele kvalitetssikringssystemet og de højere læreanstalter. Panelet har forståelse for, at der ligger politisk enighed bag beslutningen om denne fremgangsmåde, men anbefaler, at det overvejes at erstatte akkreditering af uddannelser med akkreditering af institutioner i fremtiden eller at anvende en mere fleksibel kombination af begge fremgangsmåder. Det mest hensigtsmæssige tidspunkt kunne være efter afslutningen på Akkrediteringsinstitutionens første akkrediteringsrunde. På det tidspunkt vil der tegne sig et klarere billede af uddannelsernes kvalitet, samtidig med at alle interessenter vil være inddraget, og deres kompetencer vil være klarlagt. På nuværende tidspunkt foreslår vi, at Akkrediteringsinstitutionen overvejer at gruppere uddannelserne på nationalt plan i akkrediteringsøjemed. Dette vil give Akkrediteringsinstitutionen en mere proaktiv tilgang til akkrediteringsprocessen, hvilket igen vil lette rekrutteringen af eksperter, give øget konsistens med hensyn til vurderinger og muliggøre benchmarking for de højere læreanstalter osv.

Koordinationen mellem ekstern akkreditering og intern kvalitetssikring er ikke optimal. På den ene side medfører kravet om at dokumentere det interne kvalitetssikringssystem effektivitet en betydeligt forøget administrativ byrde, og på den anden side kontrolleres effektiviteten af disse interne kvalitetsprocesser ikke på en konsistent måde.

De nuværende rammer, hvor mindst tre forskellige ministerier fastsætter mindst tre forskellige typer af akkrediteringskriterier, lader til at hæmme konsistensen og den generelle udvikling af uddannelsernes kvalitet. På den anden side har Akkrediteringsinstitutionen det overordnede ansvar for uddannelsernes kvalitet samt den største viden om procedurerne og standarderne. Panelet foreslår derfor, at rammerne ændres således, at Akkrediteringsinstitutionen får større indflydelse på de forskellige fremgangsmåder, som de forskellige ministerier benytter. Dette vil give bedre konsistens og opfyldelse af standarder for alle uddannelser.

Panelet er klar over, at de fremsatte forslag har indvirkning på hele systemet og adskillige ministeriers kompetencer, men vi mener imidlertid, at de mulige ændringer skal tage udgangspunkt i (rationel og) reel dokumentation for så vidt angår procesudvikling. I denne proces skal der nøje tages højde for kriterierne, således at de ikke forhindrer innovation.

Panelet vil nedenfor fremhæve hovedindstillingerne af varierende vigtighed, selvom nogle allerede er nævnt ovenfor.

Hvad angår de eksperter, som medvirker i de eksterne evalueringer, foreslår vi, at der inddrages mere end én kernefaglig ekspert fra det (videnskabelige) felt. For nærværende består teamet af tre medlemmer: en kernefaglig ekspert, en studerende og en aftager. For at få processen til at passe bedre til formålet foreslår panelet, at der inddrages mere end én kernefaglig ekspert. Panelet anbefaler endvidere, at ACE Danmarks personale spiller en mindre rolle i ekspertteamene. Panelet har erfaret, at akkrediteringsfuldmægtige som medarbejdere i ACE Danmark ikke formelt er jævngyldige medlemmer af ekspertteamene. Der er imidlertid to fuldmægtige til stede og tre eksterne medlemmer. Nogle interessenter vil måske anse dette talmæssige forhold for uhensigtsmæssigt. Det andet problem, som blev opdaget, og som ikke altid er aktuelt, er personalets aktive rolle ved besøg på højere læreanstalter, da det forekommer, at fuldmægtigen overtager udspørgerrollen og endda afbryder eksperten, mens denne stiller spørgsmål. Når der anvendes en "peer review"-akkrediteringsmodel, er panelet af den mening, at det er vigtigt, at eksperterne i processen har ansvaret for at vælge de spørgsmål, der skal stilles, samt for faktisk at stille disse under besøget.

For at sikre behørig konsistens samt at alle uddannelser både vurderes fagligt og af eksperter, foreslår panelet, at der inddrages kernefaglige eksperter ved akkreditering af nye uddannelser. Panelet har allerede ovenfor beskrevet situationen og anført grundene til dette forslag. Panelet foreslår endvidere, at det overvejes at evaluere ph.d.-uddannelser, da det nuværende system sikrer kvalitet for den samlede videregående uddannelsessektor. Vi mener derfor, at de bør indgå i den systematiske evaluering.

Et af de elementer i systemet, som let kunne forbedres, er udpegningen af en studerende til Akkrediteringsrådet. I dag kan et stort antal studerende foreslå medlemmer (alle de studerende, som er studienævnmedlemmer på en dansk højere læreanstalt), hvilket kan medføre, at der foreslås en lang række studerende, blandt hvilke ministeren vælger én. Dette kan bidrage til yderligere forvirring og gøre proceduren mindre gennemsigtig. Vi foreslår derfor, at ministeriet samarbejder med repræsentantorganisationen, når der foreslås medlemmer blandt studerende.

KONKLUSION

Evalueringspanelet har i Akkrediteringsinstitutionens selvevalueringsrapport, de mange tilsendte dokumenter og under besøgene (site visits) fundet mange positive elementer i Akkrediteringsinstitutionens organisation og virke, især som følge af dens nylige etablering, som har medført en høj grad af overholdelse af de europæiske standarder og retningslinjer (ESG'erne). Der er gjort meget for at fastlægge krævende akkrediteringsprocesser, og Akkrediteringsinstitutionen har opnået værdifuld ekspertise. Alle de interessenter, som panelet mødte, fremhævede generelt positive udviklinger og udtrykte tilfredshed med Akkrediteringsinstitutionens bestræbelser på at opnå ENQA-medlemskab.

Der er normalt elementer i systemet, som kan udvikles og forbedres for dermed at opnå højere kvalitet. Panelet er derfor fremkommet med en række indstillinger til yderligere udvikling af systemet. Disse indstillinger er udførligt beskrevet i rapporten. Panelet anbefaler, at de fremtidige ændringer dokumenteres og implementeres efter rådføring med alle interessenter.

Bilag 1: Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (Standarder og vejledninger for kvalitetssikring af videregående uddannelser i Europa)

Del 1:

1.1 - Kvalitetssikringspolitik og -procedurer (Policy and procedures for quality assurance)

Institutionerne bør have en politik og tilhørende procedurer til at sikre kvaliteten af og standarderne for deres uddannelser og grader. De bør endvidere udtrykkeligt forpligte sig til at udvikle en kultur, som erkender vigtigheden af kvalitet og kvalitetssikring i deres arbejde. For at opnå dette bør institutionerne udvikle og gennemføre en strategi for løbende kvalitetsforbedring. Strategien, politikken og procedurerne bør have en formel status og være offentligt tilgængelige. De bør endvidere indeholde en rolle for studerende og andre interessenter.

1.2 - Godkendelse, overvågning og periodisk evaluering af uddannelser og grader (Approval, monitoring and periodic review of programmes and awards)

Institutionerne bør have formelle mekanismer til godkendelse, periodisk evaluering og overvågning af deres uddannelser og grader.

1.3 - Bedømmelse af studerende (Assessment of students)

De studerende bør bedømmes ved hjælp af offentliggjorte kriterier, regelsæt og procedurer, som anvendes konsekvent.

1.4 - Kvalitetssikring af undervisere (Quality assurance of teaching staff)

Institutionerne bør have systemer, der sikrer, at det personale, som underviser de studerende, har de fornødne kvalifikationer og kompetencer. Disse systemer bør være tilgængelige for de personer, som gennemfører eksterne evalueringer, og systemerne bør kommenteres i rapporter.

1.5 - Læringsressourcer og støtte til studerende (Learning resources and student support)

Institutionerne bør sikre, at der for alle udbudte uddannelser er tilstrækkelige og hensigtsmæssige ressourcer til rådighed til at understøtte de studendes læring.

1.6 - Informationssystemer (Information systems)

Institutionerne bør sikre, at de indsamler, analyserer og anvender relevante oplysninger til at forvalte deres uddannelser og andre aktiviteter effektivt.

1.7 - Offentlige oplysninger (Public information)

Institutionerne bør regelmæssigt offentliggøre opdaterede, uvildige og objektive oplysninger, kvantitative såvel som kvalitative, om de uddannelser og grader, de udbyder.

Del 2:

2.1 - Brug af interne kvalitetssikringsprocedurer (Use of internal quality assurance procedures)

I de eksterne kvalitetssikringsprocedurer bør der tages højde for effektiviteten af de interne kvalitetssikringsprocesser, som er beskrevet i del 1 i ESG-standarderne.

2.2 - Udvikling af eksterne kvalitetssikringsprocesser (Development of external quality assurance processes)

Før selve processerne udvikles, bør målene og formålet med kvalitetssikringsprocesser være fastlagt af de ansvarlige (herunder de højere læreanstalter), og de bør offentliggøres med en beskrivelse af de procedurer, som skal anvendes.

2.3 - *Beslutningskriterier (Criteria for decisions)*

Alle formelle beslutninger, der tages på baggrund af en ekstern kvalitetssikringsaktivitet, bør tage udgangspunkt i tydelige, offentliggjorte kriterier, som anvendes konsekvent.

2.4 - *Hensigtsmæssige processer (Processes fit for purpose)*

Alle eksterne kvalitetssikringsprocesser bør udformes på en sådan måde, at de specifikt sikrer de mål og formål, der er opstillet for dem.

2.5 - *Rapportering (Reporting)*

Rapporter bør udarbejdes på en sådan måde, at de er klare og tydelige og umiddelbart tilgængelige for de tiltænkte læsere. Alle beslutninger, anbefalinger og indstillinger i rapporterne bør være lette at finde for læseren.

2.6 - *Opfølgingsprocedurer (Follow-up procedures)*

Der bør på forhånd være fastlagt konsekvent gennemførte opfølgingsprocedurer for kvalitetssikringsprocesser, som indeholder indstillinger til handling, eller som kræver en efterfølgende handlingsplan.

2.7 - *Periodiske evalueringer (Periodic reviews)*

Den eksterne kvalitetssikring af institutioner og/eller uddannelser bør være cyklisk. Længden på den enkelte cyklus og de anvendte evalueringsprocedurer bør offentliggøres på forhånd og være klart definerede.

2.8 - *Systemdækkende analyser (System-wide analysis)*

Kvalitetssikring bør til enhver tid munde ud i opsamlende rapporter med beskrivelser og analyser af de generelle resultater af evalueringerne, vurderingerne, bedømmelserne osv.

Del 3

3.1 - *Brug af eksterne kvalitetssikringsprocedurer til videregående uddannelse (Use of external quality assurance procedures for higher education)*

De eksterne kvalitetssikringsinstitutioner bør tage højde for de eksterne kvalitetssikringsprocedurer, som er beskrevet i del 2 i ESG-standarderne.

3.2 - *Officiel status (Official status)*

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør formelt anerkendes af de kompetente offentlige myndigheder i det europæiske område for videregående uddannelse (EHEA) som institutioner med ansvar for ekstern kvalitetssikring, og der bør være et lovgrundlag for dem. De bør overholde alle krav i det retsområde, de har deres virke.

3.3 - *Aktiviteter (Activities)*

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør regelmæssigt gennemføre eksterne kvalitetssikringsaktiviteter (på institutionelt eller uddannelsesmæssigt plan).

3.4 - *Ressourcer (Resources)*

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør have tilstrækkelige ressourcer, der står i forhold til opgaverne, både personalemæssigt og økonomisk, til at de kan planlægge og afvikle deres eksterne kvalitetssikringsproces(ser) effektivt, idet der på passende vis samtidigt tages højde for udviklingen af deres egne processer og procedurer.

3.5 - *Mission (Mission Statement)*

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør i en offentligt tilgængelig erklæring have opstillet klare og tydelige mål og formål med deres aktiviteter.

3.6 - Uafhængighed (Independence)

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør være uafhængige i den forstand, at de både har det selvstændige ansvar for deres aktiviteter, og at konklusionerne og indstillingerne i deres rapporter ikke påvirkes af tredjeparter som f.eks. højere læreanstalter, ministerier eller andre interessenter.

3.7 - Eksterne kvalitetssikringskriterier og -processer anvendt af kvalitetssikringsinstitutioner (External quality assurance criteria and processes used by agencies)

De processer, kriterier og procedurer, som kvalitetssikringsinstitutionerne anvender, bør være defineret på forhånd og være offentligt tilgængelige. Det forventes, at processerne normalt vil omfatte:

- en selvevaluering eller tilsvarende procedure foretaget af genstanden for kvalitetssikringsprocesserne
- en ekstern vurdering foretaget af en ekspertgruppe, herunder, hvis relevant, (a) studentermedlem(mer) og besøg (site visit) som besluttet af kvalitetssikringsinstitutionen
- offentliggørelse af en rapport, herunder eventuelle afgørelser, indstillinger eller andre formelle resultater
- en opfølgingsprocedure for evaluering af de tiltag, som genstanden for kvalitetssikringsprocessen har iværksat som følge af eventuelle indstillinger i rapporten.

3.8 - Ansvar (Accountability procedures)

Kvalitetssikringsinstitutionerne bør sikre, at de har procedurer for deres egne ansvarsområder.

Bilag 2 – Program for institutionsbesøg (site visit)

	Panelaktivitet	Tema
16. juni		
	Panelet ankommer. <i>Panelet afholder sit eget møde.</i>	
17. juni		
9.00-9.15	<i>Teamet samles.</i>	
9.15-9.45	Møde med rådsformandskabet og ACE Denmarks ledelse: Rådsformand Søren Barlebo Rasmussen Næstformand Christian Thune Konstitueret direktør Sami Stephan Boutaiba Chef for Det Faglige Sekretariat Steffen Westergård Andersen	Velkomst. Præsentation af organisationen, roller og kompetencefordeling. Præsentation af programmet.
9.55-10.40	Møde med repræsentanter fra Akkrediteringsrådet (formand, næstformand og to øvrige repræsentanter).	Spørgsmål fra panelet.
10.50-11.20	Møde med ACE Denmarks ledelse: Konstitueret direktør Sami Stephan Boutaiba Chef for Det Faglige Sekretariat Steffen Westergård Andersen	Spørgsmål fra panelet.
11.30-12.15	Møde med repræsentanter fra Videnskabsministeriet: Direktør Jens Peter Jacobsen Kontorchef Mette Ring Rossing Specialkonsulent Lene Britt Boisen	Spørgsmål fra panelet.

	Panelaktivitet	Tema
12.15-13.30	<i>Frokost – panelmøde.</i>	
13.30-14.15	Møde med medarbejdere fra ACE Denmark: Chefkonsulent Lars Pedersen Chefkonsulent Vibeke Fahlén Specialkonsulent Dorthe Stadsgaard Specialkonsulent David Metz Akkrediteringskonsulent Christina Haulrich Klausen Akkrediteringskonsulent Jonas Bech Hansen	Spørgsmål fra panelet.
14.25-15.00	Møde med repræsentanter fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA): Områdechef Tue Vinther-Jørgensen	Spørgsmål fra panelet om Akkrediteringsrådet.
19.30	<i>Panelet holder sin egen middag.</i>	
18. juni		
8.30-9.00	<i>Evaluering i teamet.</i>	<i>En kontaktperson, som har adgang til dokumenter, eller som kan forestå de nødvendige foranstaltninger. Også adgang til pc, printer og kopimaskine.</i>
9.00-9.45	Møde med repræsentanter fra Danske Studerendes Fællesråd (DSF): Rie Kjær Poulsen Kristine Bak Nielsen Andreas Kvist Bacher Næstformand Lena Scotte	Spørgsmål til de studerende.
9.55-10.40	Møde med formanden for Danske Universiteter: Formand Jens Oddershede	Spørgsmål fra panelet.
10.50-12.20	Møde med repræsentanter fra uddannelser, som er blevet akkrediteret: Henrik Vejre, Københavns Universitet Dorthe Kronborg, Copenhagen Business School Birte Hornemann, Aalborg Universitet Eva Sidelmann Karring, Aarhus Universitet	Oplevelser med akkrediteringsprocessen. Spørgsmål fra panelet.

	Panelaktivitet	Tema
12.20-13.30	<i>Frokost – panelmøde.</i>	
13.30-14.30	Møde med repræsentanter fra ACE Denmarks kontaktpersoner på universiteterne – kvalitetssikringsansvarlige: Hanne Harmsen, Københavns Universitet Geeske de Witte-Westergard, Roskilde Universitet Morten Vestergaard-Lund, Syddansk Universitet Marianne Lucht, Aalborg Universitet Iben Westergaard Rasmussen, Aarhus Universitet	ACE Denmarks processer, procedurer, kriterier, gennemsigtighed, samarbejde. Spørgsmål fra panelet.
14.40-15.10	Møde med formanden for Dialogforum: Formand Mogens Hørder	Drøftelse af indholdet af og oplevelserne med Dialogforum. Spørgsmål fra panelet.
15.10-16.30	<i>Panelmøde og kaffe.</i>	
16.30-17.00	Møde med rådsformandskabet: Rådsformand Søren Barlebo Rasmussen Næstformand Christian Thune	Yderligere, afsluttende spørgsmål fra panelet til rådsformandskabet.
17.10-17.40	Møde med ACE Denmarks ledelse: Konstitueret direktør Sami Stephan Boutaiba Chef for Det Faglige Sekretariat Steffen Westergård Andersen	Yderligere, afsluttende spørgsmål fra panelet til ACE Denmarks ledelse.